

กลยุทธ์การเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง
และขนาดย่อมในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

THE STRATEGIC ACCESS TO THE CAPITAL FOR SMALL AND MEDIUM ENTERPRISES
IN BANGKOK

สุรศักดิ์ อำนวยประวิทย์¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบที่สำคัญและหลักการในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการ SMEs 2) ศึกษานโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs ในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน 3) พัฒนากลยุทธ์ในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการ SMEs สำหรับประชากรกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญได้แก่ 1) ผู้ประกอบการ SMEs 2) ผู้บริหารระดับสูงด้านสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ 3) ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ รวมทั้งหมด 9 คน ผู้วิจัยใช้วิธีสัมภาษณ์เชิงลึก ในส่วนของการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มประชากรตัวอย่างซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน จำแนกเป็น 3 กลุ่ม คือ ผู้ประกอบการขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะใช้เทคนิคการวิจัยแบบผสมวิธี โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลัก เสริมด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อนำมาวิเคราะห์ให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรค รวมถึง กลยุทธ์ในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการ

ผู้วิจัยได้ค้นพบ และเสนอแนะทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านผู้ประกอบการ SMEs จะต้องปรับปรุงการจัดการภายในองค์กรอย่างจริงจัง รวมถึงการปรับปรุงด้านระบบบัญชีและการเงิน อีกทั้งจะต้องเริ่มต้นติดต่อกับสถาบันการเงินเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือของผู้ประกอบการในอนาคต และจะต้องรักษาวินัยทางการเงิน ไม่นำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ของการดำเนินธุรกิจ ด้านธนาคารพาณิชย์ จะต้องปรับเปลี่ยนขั้นตอนการวิเคราะห์สินเชื่อให้รวดเร็วยิ่งขึ้น และควรที่จะเข้าร่วมกับโครงการของภาครัฐ เพื่อสนับสนุนเงินทุนให้กับผู้ประกอบการ SMEs ได้ง่ายขึ้น รวมถึงการจัดอบรมหลักสูตรทางด้านการเงินและบัญชีให้แก่ผู้ประกอบการ SME เพื่อให้ผู้ประกอบการมีความรู้ในระบบการเงินและบัญชีที่ถูกต้อง จะทำให้ผู้ประกอบการ SMEs เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น ด้านภาครัฐ หน่วยงานของรัฐ เช่น ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ต้องให้การสนับสนุนเงินทุนกับผู้ประกอบการโดยตรง แต่ในอดีตที่ผ่านมา ผู้ประกอบการขนาดย่อม มักจะไม่ได้รับการสนับสนุนเงินทุนจาก ธพว. ในทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ธนาคารมักจะพิจารณาสินเชื่อให้กับผู้ประกอบการ SMEs ที่แข็งแรงแล้ว เนื่องจากผู้บริหารของธนาคารอาจจะกลัวว่าปัญหาด้านหนี้เสีย จึงเป็นสาเหตุใหญ่ที่ ธพว. มักจะให้การสนับสนุนแก่ผู้ประกอบการ SMEs ขนาดกลางถึงขนาดใหญ่

คำสำคัญ: วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แหล่งเงินทุน นโยบายภาครัฐ ผู้ประกอบการ

¹ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะและการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

Abstract

The objectives of the research were 1) to study the key factors to access the financing of SMEs entrepreneurs 2) to study the government's SMEs policy to support the financing of SMEs entrepreneurs and 3) to develop the strategies of accessing the financing of SMEs entrepreneurs. The scope of the research was limited to SMEs entrepreneurs in Bangkok area. In terms of population and samples, there were the key informants conducted in the qualitative research for in-depth interviews including 1) SMEs entrepreneurs 2) loan and credit executives of the commercial banks and 3) the specialists and the scholars, with a total of 9 persons. The quantitative research was derived from Stratified Random Sampling and a sample size of 400 people, who were from the 3 sampling groups of small, medium and large entrepreneurs. The methodology used was mixed method research techniques by combining the qualitative research that was a key involvement and supplementing with quantitative research in order to analyze all the problems and obstacles, including the strategies to access the financing for SME entrepreneurs.

The researcher found and recommended the 3 aspects of finding that SMEs had to improve the management within organization intensively, including their finance and accounting system. Those entrepreneurs would have to start dealing with financial institutions to create their reliability in the future and to organize financial disciplines for preventing the misuse of financing or funding in running their business. In other words, commercial banks should improve loan and credit process faster and respond to government schemes to subsidize SMEs entrepreneurs, arrange the financial and accounting training for having a correct understanding and being able to have easier access to financing. In relation to government sector, there were government agencies such as SMEs Bank that directly provides financing or funding to SMEs entrepreneurs. However, most small sized entrepreneurs did not receive the financing from the bank; in practice, the bank would consider financing to SMEs that were already strong. The reason for this would be caused by the bank executives' fear of bad debt and being blamed. Therefore, SMEs Bank mostly supported the medium and large sized entrepreneurs.

Keyword: SMEs, Entrepreneur, Source of fund, Government Policy

บทนำ

ตั้งแต่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยในทุกภาคส่วน ทั้งระบบการเงิน การคลังของภาครัฐ สถาบันการเงิน ธุรกิจอุตสาหกรรม รวมถึงประชาชนโดยทั่วไป อีกทั้งปัจจัยทางด้านการเมืองที่ไม่มั่นคง การเปลี่ยนแปลงรัฐบาลซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรง คือ การประกาศลอยตัวค่าเงินบาท ส่งผลให้เงินบาทอ่อนค่าลงอย่างรวดเร็ว ทำให้ภาคธุรกิจต้องปิดกิจการจำนวนมาก บางธุรกิจต้องถูกควมรวมกิจการ บางรายต้องขายกิจการทิ้งไป ทำให้เกิดปัญหาขึ้นอย่างมากมาย (วรชาติอำไพ, 2556)

ในภาวะปัจจุบันหลังจากเกิดวิกฤตแฮมเบอร์เกอร์ หรือวิกฤตการณ์ล่มสลายของสถาบันการเงินในประเทศสหรัฐอเมริกา ต่อเนื่องมาจนถึงวิกฤตการณ์ทางการเงินในทวีปยุโรปที่ยังไม่จบสิ้น และยังคงสภาพปัญหาอยู่ต่อไปอีกหลายปี ได้ทำให้เกิดผลกระทบเป็นวงกว้างต่อภาคการส่งออกทั่วโลก ขณะที่ประเทศที่ประสบวิกฤตการณ์ต่างก็ใช้มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยเน้นการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือธุรกิจเอสเอ็มอี (SMEs) ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า SMEs ในการแก้ไขปัญหาและบรรเทาผลกระทบที่เกิดจากการปิดกิจการของธุรกิจขนาดใหญ่

SMEs ถือว่าเป็นธุรกิจพื้นฐานของธุรกิจขนาดใหญ่ และเป็นเส้นเลือดของระบบเศรษฐกิจมหภาค โดยเฉพาะ SMEs ในประเทศไทย คาดการณ์แนวโน้มปี พ.ศ. 2557 ว่า SMEs ปัจจุบันมีจำนวนทั้งสิ้น 2.9 ล้านราย คิดเป็นร้อยละ 98.5 ของจำนวนวิสาหกิจรวมทั้งหมด ก่อให้เกิดการจ้างงาน 11.78 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 80.4 ของการจ้างงานรวมทั้งหมด ซึ่งจากการศึกษาวิเคราะห์เพื่อประเมินสถานการณ์เศรษฐกิจ SMEs ปี พ.ศ. 2556 โดยข้อมูลในรอบ 10 เดือน (มกราคม-ตุลาคม) เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2555 พบว่า การส่งออกของ SMEs มีมูลค่ารวม 1,571,145.18 ล้านบาท ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนคิดเป็นร้อยละ 9.3 (ปฏิมาจิระแพทย์, 2556) SMEs ถือได้ว่าเป็นซอกกลางของระบบห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain) ในภาคอุตสาหกรรมทุกอุตสาหกรรม ตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ

การเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการมีหลายประเภทไม่แน่นอนซึ่งในแต่ละประเภทมีความแตกต่างกันหากพิจารณาจาก SMEs ของประเทศไทยที่มีอยู่ทั้งหมดประมาณ 2.9 ล้านราย จำแนกตามประเภทการจัดตั้งธุรกิจ สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2554, น.1) 1) กลุ่มธุรกิจที่เป็นนิติบุคคล ส่วนใหญ่จัดตั้งในรูปแบบของห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัด ซึ่งมีจำนวนประมาณ 5.3 แสนราย 2) กลุ่มธุรกิจที่จัดตั้งใหม่หรือประกอบกิจการน้อยกว่า 3 ปี (จดทะเบียนพาณิชย์) ซึ่งมีจำนวนประมาณ 82,933 ราย ยังเป็นกลุ่มที่มีปัญหาในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน แม้ว่าปัจจุบันสถาบันการเงินเริ่มให้ความสำคัญกับกลุ่มดังกล่าวมากขึ้น มีผลิตภัณฑ์สินเชื่อเป็นการเฉพาะ (Start up) ทั้งที่ใช้หลักทรัพย์ค้ำประกันหรือใช้เฉพาะบุคคลค้ำประกัน แต่ก็ยังไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้เท่าที่ควร เพราะส่วนใหญ่ขาดการเตรียมตัวก่อนที่จะขอสินเชื่อ 3) กลุ่มธุรกิจขนาดย่อมที่มีอยู่เดิม ส่วนใหญ่เป็นร้านค้าที่จัดตั้งในรูปแบบบุคคลธรรมดา ซึ่งเป็นกลุ่มใหญ่ของ SMEs มีจำนวนประมาณ 2.3 ล้านราย ส่วนใหญ่จัดตั้งธุรกิจอย่างไม่เป็นทางการ (ไม่จดทะเบียนพาณิชย์) กลุ่มดังกล่าวมีปัญหาในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน โดยเฉพาะจากธนาคารพาณิชย์ ซึ่งจัดเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูง วงเงินที่ขอสินเชื่อต่ำไม่คุ้มค่าในเชิงพาณิชย์

คำถามในการวิจัย

1. สาเหตุที่ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการ SMEs มีอะไรบ้าง
2. นโยบายของภาครัฐ หรือกลยุทธ์การเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการ SMEs มีหลักการอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่สำคัญและหลักการในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการ SMEs
2. เพื่อศึกษานโยบายของภาครัฐในการสนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs ในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน
3. เพื่อพัฒนากลยุทธ์ในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการ SMEs

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบการ SMEs ส่งผลต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุน
2. คุณลักษณะของผู้ประกอบการ SMEs ส่งผลต่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุน
3. หลักการเข้าถึงแหล่งเงินทุนขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างหลักการเงิน หลักการธนาคาร และหลักธรรมาภิบาล

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ ผู้จดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการ SMEs ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 541,257 ราย (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2555) ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มตัวแทนของผู้ประกอบการ SMEs กลุ่มตัวแทนผู้บริหารระดับสูงด้านสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ และกลุ่มตัวแทนผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 คน สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) แล้วนำมาคำนวณด้วยสูตรของ (Yamane, 1967, p. 886) ซึ่งจะได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน โดยจำแนกตามขนาดของผู้ประกอบการขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่
2. ขอบเขตด้านเนื้อหาศึกษาสาเหตุของปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการ SMEs
3. ขอบเขตด้านพื้นที่ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเพื่อ SMEs ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีจำนวนผู้ประกอบการ SMEs ที่จดทะเบียนในกรุงเทพมหานครมากที่สุด
4. ขอบเขตด้านระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่ เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2556 ถึง ตุลาคม พ.ศ. 2557

แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับกฎหมายและนโยบายเกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า สสว. ได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 มีสถานะเป็นหน่วยงานของรัฐ มีอำนาจหน้าที่วางนโยบาย บริหารงาน ควบคุม กำกับดูแลและรับผิดชอบในกิจการของ สสว. โดยมีปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นประธานกรรมการและผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นกรรมการและเลขานุการ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2556)

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ SME

- 1) บริษัทจำกัด
- 2) เครื่องหมายการค้า

2. แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SMEs) หมายถึง กลุ่มธุรกิจ 3 กลุ่ม ได้แก่ กิจการการผลิต กิจการค้า กิจการบริการ มีมูลค่ารวมของสินทรัพย์ และการจ้างงาน ตามเงื่อนไขที่กำหนดโดยกฎกระทรวง (สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กระทรวงอุตสาหกรรม, 2550)

3. กลยุทธ์การเข้าถึงแหล่งเงินทุน

สำหรับกลยุทธ์ในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ผู้ประกอบการ SME จะต้องเข้าใจในหลักการวิเคราะห์สินเชื่อ 5C ซึ่งสถาบันการเงินใช้เป็นมาตรฐานในการสนับสนุนสินเชื่อให้กับผู้ประกอบการ SMEs (พรธรรณารุณมิตรกุล, 2550, น.9) ประกอบด้วย 1) คุณลักษณะของผู้ประกอบการ (Character) 2) ความสามารถในการชำระหนี้ (Capacity) 3) เงินทุน (Capital) 4) หลักประกัน (Collateral) 5) เงื่อนไข สถานการณ์ทั่วไป (Condition)

4. แนวคิดเกี่ยวกับการเข้าถึงแหล่งเงินทุน

กรวิทย์ ตันศรี (2556) กล่าวไว้ในบทความเรื่อง X-Ray การเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs ว่าระยะเวลาที่ผ่านมาภาครัฐได้ให้การสนับสนุนแก่ผู้ประกอบการ SMEs มาโดยตลอด โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาการเข้าถึงแหล่งเงินทุน แต่ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้

5. บริบทของธนาคารพาณิชย์ในเขตกรุงเทพมหานคร

ธนาคารส่วนใหญ่ ประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ทุกประเภทตามที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ซึ่งออกโดยธนาคารแห่งประเทศไทย โดยให้บริการด้านเงินฝาก ด้านสินเชื่อ ด้านธุรกรรมต่างประเทศ เป็นต้น

6. แนวคิดเกี่ยวกับผู้บริหารระดับสูงด้านสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์

นอกจากนั้น ยังมีแนวคิดเกี่ยวกับผู้บริหารระดับสูงด้านสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ เพื่อใช้ประกอบการดำเนินงานสายงานธุรกิจลูกค้า 3 ประการ ได้แก่

6.1 ความคิดเห็นของผู้บริหาร ความคิดเห็นเป็นเรื่องของความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ของบุคคลนั้นๆ ซึ่งสามารถแสดงออกได้หลายด้าน และความคิดเห็นสามารถเปลี่ยนไปตามข้อเท็จจริงและเจตคติของบุคคล ไม่สามารถตัดสินได้ว่าถูกหรือผิด อาจได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากบุคคลอื่นได้

6.2 ลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงิน แม่บทการบัญชี (Accounting framework) ได้กำหนดแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงินว่าประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ (สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย, 2546) คือ ก) ความเข้าใจได้ (Understandability) ข) ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Relevance) ค) ความเชื่อถือได้ (Reliability) ง) การเปรียบเทียบได้ (Comparability)

6.3 ความเชื่อถือได้ของงบการเงิน ตามแนวคิดของการตรวจสอบบัญชี ประกอบด้วย สิ่งที่ผู้บริหารได้ให้การรับรองเกี่ยวกับความถูกต้องตามที่ควรของงบการเงิน (Management's financial assertion) 7 องค์ประกอบ (นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ และ ศิลปะพร ศรีจันเพชร, 2550, น.1-4) คือ 1) ความมีอยู่จริง (Existence) 2) สิทธิและภาระผูกพัน (Right and Obligations) 3) เกิดขึ้นจริง (Occurrence) 4) ความครบถ้วน (Completeness) 5) การแสดงมูลค่าหรือการตีราคา (Valuation) 6) การวัดมูลค่า (Measurement) 7) การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูล (Presentation and disclosure)

7. แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาลของธนาคาร

ธนาคารพาณิชย์ได้กำหนดนิยามเกี่ยวกับธรรมาภิบาลของธนาคาร ให้สอดคล้องตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ข้อกำหนดของธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่องธรรมาภิบาลของสถาบันการเงิน และข้อกำหนดของคณะกรรมการกำกับตลาดทุน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่นักลงทุนและรักษาสมดุลของการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งเข้มงวดกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยคณะกรรมการกำกับตลาดทุน (ธนาคารกสิกรไทย, 2557)

8. แนวทางแก้ไขปัญหาการเข้าถึงแหล่งเงินทุน

ในประเทศญี่ปุ่นช่วงเศรษฐกิจถดถอย SMEs จะต้องพึ่งพาธนาคารและผู้ให้สินเชื่อ เพื่อก้าวผ่านช่วงเวลาที่ยากลำบาก แต่เมื่อสถาบันการเงินไม่สนับสนุนสินเชื่อ ทำให้ SMEs ได้รับผลกระทบหนักกว่าบริษัทขนาดใหญ่ เพราะสถาบันการเงินจะจัด SMEs เป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูง ในเมื่อสถาบันการเงินไม่สนับสนุนสินเชื่อในภาวะเศรษฐกิจถดถอย รัฐบาลญี่ปุ่นจำเป็นต้องเพิ่มการปล่อยกู้ให้กับ SMEs โดยผ่านทางธนาคารของรัฐ ซึ่งธุรกิจ SMEs ของญี่ปุ่นจำนวนร้อยละ 25 จะต้องปิดกิจการ หากไม่ได้รับการช่วยเหลือจากรัฐบาล แม้ในช่วงเศรษฐกิจมั่นคง การให้สินเชื่อแก่ธุรกิจขนาดเล็กก็ยังคงเป็นปัญหา ส่วนหนึ่งเป็นการป้องกันความเสี่ยงโดยธนาคารของญี่ปุ่น และจะไม่ปล่อยกู้ในกรณีที่ SMEs ไม่มีหลักประกันที่เป็นสินทรัพย์ถาวรที่ดี และ SMEs ส่วนใหญ่ไม่มีทรัพย์สินในการถือครอง (Nishigushi, 2010, p.9)

9. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

จากการสัมมนา SMEs Financing: Japan's Experience วันที่ 4-5 เมษายน พ.ศ. 2556 ที่ประเทศญี่ปุ่น (Nakamura, 2013, p.2) กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างธุรกิจ SMEs และธุรกิจขนาดใหญ่ รวมถึงปัญหาของ SMEs ในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ประกอบด้วย 1) ขาดความน่าเชื่อถือของข้อมูลทางบัญชีและการเงิน 2) ค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบสูง 3) ความเสี่ยงจากการให้กู้เงินอย่างปลอดภัยด้วยหลักประกัน 4) ความเสี่ยงด้านสินเชื่อสูง

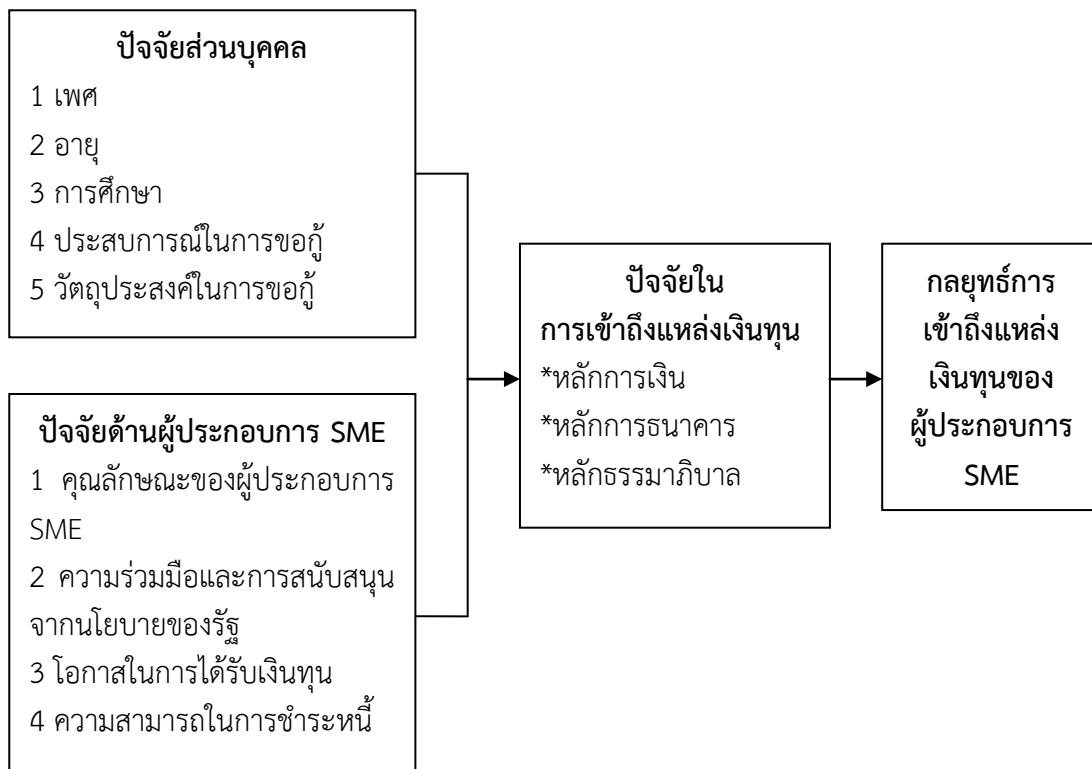
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชินจิตร อังวรารงค์ และ นงคินิตย์ จันทรจรัส (2546, น.53) ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาแหล่งเงินทุนของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย พบว่า ปัญหาแหล่งเงินทุนของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย พิจารณาในด้านสถาบันการเงิน ปัญหาที่พบในระดับมาก ได้แก่ ปัญหาด้านการต้องการหลักทรัพย์ในการค้ำประกัน เงื่อนไขในการให้สินเชื่อยุ่งยาก และระยะเวลาในการขอสินเชื่อาน สำหรับปัญหาด้านผู้ประกอบการ SMEs ได้แก่ ปัญหาด้านการต้องการหลักทรัพย์ในการค้ำประกัน ขาดความน่าเชื่อถือจากสถาบันการเงิน ขาดประสบการณ์ในธุรกิจ ด้านภาครัฐปัญหาที่พบมาก ได้แก่ ด้านมาตรการในการกระตุ้นให้สถาบันการเงินปล่อยสินเชื่อให้ผู้ประกอบการ SMEs แนวทางในการแก้ไขปัญหาในส่วนของภาครัฐ ควรลดเงื่อนไขและขั้นตอนในการปล่อยสินเชื่อ โดยเฉพาะในส่วนของหลักทรัพย์ค้ำประกันและผู้ค้ำประกัน ด้านสถาบันการเงินควรยืดหยุ่นเงื่อนไขในการปล่อยสินเชื่อให้เท่าเทียมกันทุกสถาบันการเงิน รวมถึงให้ความรู้กับผู้ประกอบการ และให้คำปรึกษาแนะนำ การอนุบาลธุรกิจ SMEs ใหม่ ๆ ให้ประสบความสำเร็จในการก่อตั้งธุรกิจ

เบญจมาศ โคตรหนองบัว, กรวิทย์ ต้นศรี และ กฤษปסק จุลเกษม (2551, น.103) รายงานการศึกษาวิจัย เรื่องการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs กรณีศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ให้ข้อเสนอแนะจากการศึกษา ด้านผู้ประกอบการ เน้นการสร้างเสริมความเข้มแข็งโดยเฉพาะกับกลุ่มผู้ประกอบการขนาดย่อม ที่มีประสบการณ์น้อย โดยให้ความสำคัญกับการจัดเก็บเอกสาร ระบบบัญชี งบการเงิน การบริหารจัดการ และการ

ค้าประกันระหว่างกันให้มากขึ้น ด้านสถาบันการเงิน ควรมีนโยบายที่จะสนับสนุนให้ผู้ประกอบการ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น ด้านภาครัฐ ควรหารือร่วมกับสถาบันการเงินในการกำหนดมาตรการ และแนวทางการช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความชัดเจน มีความเชื่อมโยง ลดความซ้ำซ้อน และเป็นรูปธรรมมากขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยจะใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed method research) โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เป็นหลัก ผู้วิจัยใช้รูปแบบของการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept interview) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เพื่อใช้เป็นข้อมูลหลักสำหรับตอบคำถามวิจัย และตอบวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ตลอดจนนำไปใช้ในการอภิปรายผลการวิจัยให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น เสริมด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยแบบของการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ตามนิยามปฏิบัติการของตัวแปรต่าง ๆ ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม ผลการวิจัยเพื่อนำมายืนยันข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง เพื่อให้ควบคุมประเด็นในการสัมภาษณ์เจาะลึกข้อมูลสำคัญจากผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาด้านผู้ประกอบการ SMEs จากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม

2. ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบเดียวกันจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 ชั้นภูมิ โดยจัดทำแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 3 ส่วน 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) คำถามด้านความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม 3) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

การรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้จากการทบทวนวรรณกรรม ที่เป็นเอกสารวิชาการ รวมถึงผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นข้อมูลทุติยภูมิ ด้านข้อมูลปฐมภูมิ ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึก

การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถาม โดยการแจกให้กับกลุ่มตัวอย่าง และคอยชี้แจงเกี่ยวกับข้อสงสัยในแบบสอบถามด้วยตนเอง เมื่อได้รับแบบสอบถามที่ตอบคำถามครบถ้วนเรียบร้อยแล้ว ให้นำส่งรหัสในชุดแบบสอบถาม เพื่อนำผลการตอบไปจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การตรวจสอบข้อมูล

ข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อให้ผลการวิจัยของผู้วิจัยมีความแม่นยำ และความน่าเชื่อถือของข้อมูล ผู้วิจัยจำเป็นต้องควบคุมตัวเองไม่ให้เกิดความลำเอียง ที่อาจเกิดขึ้นได้เนื่องจากผู้วิจัยเคยเป็นผู้ปฏิบัติงานด้านสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ และจำเป็นต้องไปคลุกคลีกับปรากฏการณ์รวมทั้งผู้ให้ข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยตระหนักดีถึงข้อนี้ จึงได้วางมาตรการป้องกันความผิดพลาดที่อาจเกิดจากผู้วิจัยไว้ก่อน ด้วยการตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดก่อนทำการวิเคราะห์ รวม 4 ด้าน คือ ด้านข้อมูล ผู้วิจัยใช้เทคนิคการตรวจสอบสามเส้า (Triangulation) เพื่อตรวจสอบหาความน่าเชื่อถือ (Credibility) ความเที่ยงตรง (Reliability) และความถูกต้อง (Validity) รวมถึงนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาเปรียบเทียบกับวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องและความแตกต่างว่ามีมากน้อยเพียงใด ด้านบุคคล ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างสามกลุ่ม ซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องและเชี่ยวชาญกับธุรกิจ SMEs รวมถึงมีประสบการณ์โดยตรง ทำให้ผู้วิจัยได้รับข้อมูลที่เชื่อถือได้ มีความเที่ยงตรงและถูกต้อง ด้านสถานที่ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ณ สถานที่ทำงานของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 9 คน และด้านเวลา ในการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างใช้เวลาสัมภาษณ์เฉลี่ยท่านละ 2 ชั่วโมง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบกับกรอบแนวคิด เพื่อให้ได้ประเด็นที่ถูกต้องมากที่สุดแล้วนำมาวิเคราะห์เชิงอุปนัย โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน 1) นำข้อมูลมาเรียบเรียงให้เป็นระบบก่อนโดยการถอดข้อความจากเครื่องบันทึกเสียง แล้วทำการบันทึกด้วยการพิมพ์ข้อมูลลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อเตรียมข้อมูลในการจัดหมวดหมู่ให้สะดวกต่อการวิเคราะห์ ด้วยการแยกข้อมูลออกแต่ละประเด็นของคำให้สัมภาษณ์ที่สอดคล้องกัน หรือคำให้สัมภาษณ์ที่ขัดแย้งกัน 2) ให้ความหมายกับข้อมูลในขั้นนี้ได้อาศัยการตีความจากข้อมูลเบื้องต้นให้เป็นข้อความที่สื่อความหมายของผู้ให้ข้อมูล โดยผู้วิจัยเป็นผู้ตีความข้อมูลดังกล่าว 3) จัดหมวดหมู่ความหมายของข้อมูล เป็นขั้นการนำเอาความหมายที่ให้ไว้มาจัดเป็นหมวดหมู่ หลังจากนั้นจึงนำเอาความหมายที่จัดหมวดหมู่แล้วมาตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย ด้วยการสร้างข้อสรุปจากข้อมูลที่เป็นรูปธรรม แล้วจึงสร้างข้อสรุป เพื่อนำข้อสรุปนั้นทำการตรวจสอบ และยืนยันให้เป็นข้อสรุปที่มีความถูกต้องเที่ยงตรงเชื่อถือได้ วิเคราะห์และสรุปรวบรวมความหมาย ผู้วิจัยได้นำข้อสรุปต่างๆ มาเชื่อมโยงจนเกิดเป็นโครงสร้างของข้อสรุปที่สามารถตอบปัญหาการวิจัยได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแจกแจงหาค่าร้อยละ วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ประกอบการ SMEs โดยแจกแจงหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย ดังนี้

4.21 - 5.00	ระดับความคิดเห็น	มากที่สุด
3.41 - 4.20	ระดับความคิดเห็น	มาก
2.61 - 3.40	ระดับความคิดเห็น	ปานกลาง
1.81 - 2.60	ระดับความคิดเห็น	น้อย
1.00 - 1.80	ระดับความคิดเห็น	น้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) วิเคราะห์คะแนนทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ประกอบการ SMEs สถิติที่ใช้ คือ Independent sample t-test วิเคราะห์ความสัมพันธ์เพื่อยืนยันสมมติฐานการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาผู้ประกอบการ SMEs ซึ่งเป็นธุรกิจพื้นฐานของธุรกิจขนาดใหญ่ และเป็นเส้นเลือดใหญ่ของระบบเศรษฐกิจในทุก ๆ ประเทศทั่วโลก โดยเฉพาะในประเทศไทย ในปัจจุบันมีผู้ประกอบการ SMEs ที่จดทะเบียนประมาณเกือบ 3 ล้านบริษัท ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 36.6 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP) หรือคิดเป็นมูลค่าประมาณ 3.85 ล้านล้านบาท โดยมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP) ของ SMEs ขยายตัวเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 0.6 ต่อปี รวมทั้งยังเป็นผู้จ้างงานแรงงานกว่า 10.5 ล้านคน ประมาณร้อยละ 70 ของการจ้างงานโดยรวมของประเทศ SMEs ถือได้ว่าเป็นขั้วกลางของระบบห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain) ในภาคอุตสาหกรรมทุกอุตสาหกรรม ตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ

ปัญหาหลักของเจ้าของกิจการแทบทุกราย คือ ประสบปัญหาเรื่องเงินทุนที่จะนำมาบริหารจัดการเพื่อเสริมสภาพคล่องทางธุรกิจ และเป็นเงินทุนหมุนเวียน (Cash flow) ในกิจการของตนเอง ปัญหานี้เป็นปัญหาสำคัญมากในธุรกิจ SMEs สอดคล้องกับ เบญจมาศ โคตรหนองบัว, กรวิทย์ ต้นศรี และ กฤษปסק จุลเกษม (2551, น. 91-108) รายงานการศึกษาวิจัยเรื่องการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs: กรณีศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Nishigushi, 2010, p.9) ซึ่งศึกษาเรื่อง SMEs ในประเทศญี่ปุ่น

สำหรับปัญหาและอุปสรรคของผู้ประกอบการ SMEs ในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน จากมุมมองของผู้ประกอบการ SMEs ให้ความเห็นคล้ายกันว่า ผู้ประกอบการ SMEs ส่วนใหญ่จะมีปัญหาและอุปสรรคในด้านความรู้ในทางธุรกิจ รวมถึงประสบการณ์ในธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ และปัญหาด้านระบบบัญชี การเงินยังไม่ถูกต้อง มีการจัดทำบัญชีเพื่อหลีกเลี่ยงภาษี ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริพร นพวัฒน์พงศ์ (2550, น.219) ที่วิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการสนับสนุนสินเชื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตามทฤษฎีความอสมมาตรของข้อมูล (Asymmetric information) คือ ความไม่เท่าเทียมกันของข้อมูล ของ Stiglitz and Weiss (1981, p.393-410) ด้านการติดต่อกับสถาบันการเงิน มักจะพบปัญหาการขาดสภาพคล่องทางการเงิน รวมถึงเรื่องหลักทรัพย์ไม่เพียงพอ และองค์ประกอบอื่นด้านความพร้อมของผู้ประกอบการ SMEs ด้านทักษะของผู้บริหารสินเชื่อของธนาคาร และแหล่งเงินทุน จะคล้ายกันในการขาดประสบการณ์ในการทำธุรกิจของผู้ประกอบการรายใหม่ รวมถึงระบบบัญชีการเงินที่ไม่ถูกต้อง อีกทั้งการบริหารจัดการภายในองค์กร เป็นลักษณะของเจ้าของกิจการคนเดียว การมีเงินทุนที่ไม่เพียงพอ และการไม่รักษาเครดิตตนเอง ด้านทักษะของผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการระบุว่า ธนาคารพาณิชย์

ไม่ปล่อยให้กับผู้ประกอบการรายเล็ก ๆ และรายใหม่ ในขณะที่ธนาคารของรัฐสนับสนุนรายเล็ก ๆ แต่วงเงินไม่สูงนัก ส่วนปัญหาด้านอื่นๆ จะมีความเห็นคล้ายกับผู้ประกอบการ SMEs และผู้บริหารสินเชื่อของธนาคาร ในด้านระบบบัญชีการเงินที่ไม่ถูกต้อง รวมถึงวินัยทางการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Nakamura (2013, p.2) กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างธุรกิจ SMEs และธุรกิจขนาดใหญ่ รวมถึงปัญหาของ SMEs ในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ประกอบด้วย 1) ขาดความน่าเชื่อถือของข้อมูลทางบัญชีและการเงิน 2) ค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบสูง 3) ความเสี่ยงจากการให้กู้เงินอย่างปลอดภัยด้วยหลักประกัน 4) ความเสี่ยงด้านสินเชื่อสูง

ด้านกลยุทธ์สำคัญในการพัฒนาธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการด้านแหล่งเงินทุนอย่างไรนั้น ด้านผู้ประกอบการ SMEs ให้ทัศนะที่คล้ายกัน คือ ต้องจัดการระบบบริหารภายในองค์กรให้เข้มแข็งและโปร่งใส และต้องบริหารจัดการด้านระบบบัญชีที่ได้มาตรฐาน มีวัตถุประสงค์ทางการเงินที่ชัดเจน ด้านทัศนะของผู้บริหารสินเชื่อของธนาคารและแหล่งเงินทุน คือ ต้องมีการวางแผนระบบบริหารจัดการด้านการเงิน จะต้องมีประสบการณ์ด้านการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับ เบญจมาศ โคตรหนองบัว, กรวิทย์ ต้นศรี และ กฤษปסק จุลเกษม (2551, น.91-108) รายงานการศึกษาวินิจฉัย เรื่องการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs กรณีศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในด้านผู้ประกอบการ เน้นการสร้างเสริมความเข้มแข็งโดยเฉพาะกับกลุ่มผู้ประกอบการขนาดย่อมที่มีประสบการณ์น้อย โดยให้ความสำคัญกับการจัดเก็บเอกสาร ระบบบัญชี งบการเงิน การบริหารจัดการ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการค้าประกันระหว่างกันให้มากขึ้น ด้านสถาบันการเงิน ควรมีนโยบายที่จะสนับสนุนให้ผู้ประกอบการ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น ด้านภาครัฐ ควรหารือร่วมกับสถาบันการเงินในการกำหนดมาตรการ และแนวทางการช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความชัดเจน มีความเชื่อมโยง ลดความซ้ำซ้อน และเป็นรูปธรรมมากขึ้น และสอดคล้องกับ Takahara (2010, p.10) กล่าวว่า สำหรับในประเทศญี่ปุ่นวัฒนธรรมองค์กร คือ การตรวจสอบความผิดพลาดหรือจุดบกพร่อง แทนที่จะมุ่งที่ความสำเร็จของธุรกิจ โดยภาครัฐมองปัญหาของ SMEs ในประเด็น “ผู้ประกอบการ SMEs ไม่สามารถอธิบายธุรกิจของตนเองให้แก่ผู้ให้สินเชื่อได้”

สำหรับมาตรการปัจจุบัน ที่ภาครัฐให้การสนับสนุน SMEs ในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน มีเรื่องใดที่ได้ผล และเรื่องใดที่ควรยกเลิก หรือแก้ไขปรับปรุง ในทัศนะของผู้ประกอบการ SMEs กล่าวถึงธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นนโยบายของภาครัฐที่ดี ช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ให้เข้าถึงแหล่งเงินทุน และบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ที่เข้ามาช่วยค้าประกันสินเชื่อในส่วนที่หลักประกันไม่เพียงพอ รวมถึงสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ที่เข้ามาร่วมลงทุนกับผู้ประกอบการ SMEs แต่ปัญหาจะคล้ายกันคือ มีงบประมาณที่จำกัด ซึ่งสอดคล้องกับ ชื่นจิตร อังวรารวงศ์ และ นงคินีต์ จันทรจรัส (2546, น.53) ได้วิจัยเรื่องปัญหาแหล่งเงินทุนของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย พิจารณาในด้านสถาบันการเงิน ปัญหาที่พบในระดับมาก ได้แก่ ปัญหาด้านการต้องการหลักทรัพย์ในการค้าประกัน เงื่อนไขในการให้สินเชื่อยุ่งยาก และระยะเวลาในการขอสินเชื่อนาน สำหรับปัญหาด้านผู้ประกอบการ SMEs ได้แก่ ปัญหาด้านการต้องการหลักทรัพย์ในการค้าประกันเช่นกัน ขาดความน่าเชื่อถือจากสถาบันการเงิน ขาดประสบการณ์ในธุรกิจ ไม่มีแผนธุรกิจที่ชัดเจน ด้านภาครัฐปัญหาที่พบมาก ได้แก่ ด้านมาตรการในการกระตุ้นให้สถาบันการเงินปล่อยสินเชื่อให้ผู้ประกอบการ SMEs ด้านผู้บริหารด้านสินเชื่อของธนาคาร และแหล่งเงินทุน ให้ทัศนะเช่นเดียวกับผู้ประกอบการ SMEs คือ หน่วยงานของรัฐทั้ง 3 หน่วยงานต่างก็ช่วยเหลือให้การสนับสนุนแหล่งเงินทุนให้กับผู้ประกอบการ ซึ่งนับว่าเป็นนโยบายที่ดี แต่ได้เสนอแนะเพิ่มเติมให้ภาครัฐปรับปรุงมาตรการด้านภาษี โดยไม่ควรจัดเก็บภาษีกับธุรกิจ SMEs เกิน 10% ด้านผู้เชี่ยวชาญ และนักวิชาการ ก็ให้ทัศนะเช่นเดียวกันว่า หน่วยงานทั้ง 3 ของภาครัฐต่างให้การสนับสนุนผู้ประกอบการ

ด้านภาครัฐควรให้การสนับสนุน เพื่อให้ SMEs แข็งแรงและเจริญขึ้นในอนาคต ด้านผู้ประกอบการ SMEs มีแนวคิดว่ายโยบายภาครัฐดี แต่ผู้นำไปปฏิบัติไม่โปร่งใส มีการทุจริตคอร์รัปชัน สำหรับโครงการจัดอบรมให้กับผู้ประกอบการ SMEs นั้นดีอยู่แล้ว และควรจัดตั้งกองทุน SMEs เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs อีกทั้งมาตรการจัดเก็บภาษีควรจะไม่สูงนัก รวมถึงอัตราค่าธรรมเนียมการค้าประกันที่หน่วยงานบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) จัดเก็บในอัตรา 1.75% ให้คงเหลือเพียง 1.0% ต่อปี ด้านผู้บริหารด้านสินเชื่อของธนาคาร และแหล่งเงินทุน สรุปแนวคิดว่าภาครัฐควรให้การสนับสนุนด้านการให้ความรู้ด้านธุรกิจกับผู้ประกอบการ SMEs ด้านการเงิน สุดท้ายควรปรับปรุงด้านมาตรการทางด้านภาษี ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของเจริญชัย ฉิมเนียม (2547, น.124) เรื่องวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย พบว่า ภาครัฐควรพัฒนาผู้ประกอบการ SMEs ในด้านความรู้ ด้านผู้เชี่ยวชาญ และนักวิชาการให้ทัศนคติว่าผู้ประกอบการ SMEs ควรช่วยเหลือตนเองก่อน ด้านภาครัฐควรออกนโยบายทางการเงินเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ในลักษณะเป็นโควตาให้เกิดการแข่งขัน รวมถึงภาครัฐควรจัดการให้ความรู้กับผู้ประกอบการ ทั้งด้านบัญชี การเงิน การตลาด ตลอดจนการพัฒนาผลิตภัณฑ์

สำหรับความเห็นเกี่ยวกับการให้การสนับสนุนเงินกู้กับผู้ประกอบการ SMEs ของธนาคารพาณิชย์ที่ผ่านมาควรแก้ไขปรับปรุงดังนี้ ด้านผู้ประกอบการ SMEs ให้ทัศนคติว่าธนาคารพาณิชย์ควรปรับปรุงด้านคุณธรรมในการให้สินเชื่อ สำหรับภาครัฐควรปรับปรุงโดยเสนอให้จัดงบประมาณส่วนหนึ่งให้ธนาคารพาณิชย์ เป็นผู้ดำเนินการปล่อยสินเชื่อแทนธนาคารของรัฐ ภาครัฐควรปรับปรุงด้านหลักทรัพย์ เรื่องการจำหน่ายทรัพย์สิน ด้านธนาคารพาณิชย์ควรปรับปรุงการวิเคราะห์สินเชื่อสำหรับผู้ประกอบการ SMEs รายใหม่ และให้ความเห็นถึงผู้ประกอบการ SMEs รายใหม่ที่ยังไม่มีประสบการณ์ จะต้องเข้ามาเริ่มใช้เครื่องมือทางการเงินของธนาคาร ส่วนผู้ประกอบการ SMEs ที่มีประสบการณ์จะต้องมีวินัยทางการเงิน ระบบบัญชีต้องโปร่งใส สำหรับผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการให้ทัศนคติเพิ่มเติมว่า ธนาคารพาณิชย์ควรให้การสนับสนุนกับผู้ประกอบการ SMEs รายใหม่ ในลักษณะการเฉลี่ยความเสี่ยง

ด้านผู้ประกอบการกับการขอให้ธนาคารพาณิชย์พิจารณาสนับสนุนเงินกู้แก่ผู้ประกอบการ SMEs ด้านผู้ประกอบการ SMEs ให้ทัศนคติว่าผู้ประกอบการ SMEs ที่มีประสบการณ์ต้องปรับปรุงภายในองค์กร ปรับปรุงระบบบัญชีให้เป็นบัญชีที่ถูกต้อง ปรับปรุงด้านการบริหารทรัพย์สิน ด้านการผลิตให้มีประสิทธิภาพ สำหรับ SMEs รายใหม่ ต้องวางรากฐานให้ดี ทั้งในระบบบัญชี การบริหารจัดการภายในองค์กร การมีระเบียบวินัยทางการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของผู้บริหารด้านสินเชื่อของธนาคารและสถาบันการเงิน และให้ความเห็นเพิ่มเติมโดยเน้นในด้านประวัติการชำระหนี้ การรักษาเครดิตทางการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญธิดา พงษ์ธานี (2554, น.111) เรื่องผลกระทบของการใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินต่อความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและประสิทธิผลของธุรกิจ SMEs ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ได้ให้ข้อสรุปว่า ผู้ประกอบการ SMEs จะต้องมีการทำแผนธุรกิจ และแผนการตลาด จะทำให้ธุรกิจสามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งจะต้องมีระบบบัญชีที่ถูกต้อง จะทำให้สถาบันการเงินให้ความเชื่อถือในข้อมูลของกิจการ ด้านผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ให้ทัศนคติเพิ่มเติมในด้านการบริหารความเสี่ยงในการดำเนินงาน และควรจะมีหุ้นส่วน หรือบริษัทร่วมทุน ที่น่าเชื่อถือ หาพันธมิตรธุรกิจ สำหรับผู้ประกอบการ SMEs รายใหม่ และยังให้ความเห็นเพิ่มเติมในด้านการเขียนแผนธุรกิจ แผนการตลาด และแผนการใช้เงิน

สำหรับประเด็นผู้ประกอบการ SMEs มักไม่มีสินทรัพย์จำนวนมาก ทำให้การได้รับสนับสนุนจากแหล่งเงินทุนเป็นไปได้ยากนั้น ด้านผู้ประกอบการ SMEs ให้ทัศนคติว่าผู้ประกอบการ SMEs จะต้องวางระบบบัญชี และการเงินให้ถูกต้อง โปร่งใส มีวินัยทางการเงิน ด้านหลักทรัพย์ที่มีไม่เพียงพอ จะมีบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) เป็นผู้ค้ำประกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของผู้บริหารด้านสินเชื่อของธนาคารและ

สถาบันการเงิน โดยให้ความเห็นเพิ่มเติมในสิ่งที่ภาครัฐควรปรับปรุง คือ กฎเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย ในเรื่องการกันสำรอง ก็จะทำให้ธนาคารพาณิชย์สามารถปล่อยสินเชื่อให้กับผู้ประกอบการ SMEs ได้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชื่นจิตร อังวรารงค์ และ นงศ์นิตย์ จันทร์จรัส (2546, น.53) ได้วิจัยเรื่องปัญหาแหล่งเงินทุนของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย พบว่า แนวทางในการแก้ไขปัญหาในส่วนของภาครัฐ ควรลดเงื่อนไขและขั้นตอนในการปล่อยสินเชื่อ โดยเฉพาะในส่วนของหลักทรัพย์ค้ำประกันและผู้ค้ำประกัน ด้านผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการให้ความเห็นเช่นเดียวกัน แต่จะเน้นในเรื่องของทรัพย์สินทางปัญญา

สำหรับด้านกลยุทธ์ ในการสนับสนุนให้ผู้ประกอบการ SMEs สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ ด้านผู้ประกอบการให้ทัศนะว่า กลยุทธ์ที่จะทำให้ผู้ประกอบการเข้าถึงแหล่งเงินทุน คือ ผู้ประกอบการ SMEs จะต้องมีการบัญชีที่ถูกต้อง มีวินัยทางการเงิน จะต้องมีการบริหารจัดการด้านการตลาด ด้านการผลิต รวมถึงด้านการเงิน ด้านผู้บริหารด้านสินเชื่อของธนาคารและสถาบันการเงินให้ทัศนะที่คล้ายกันว่า ผู้ประกอบการ SMEs จะต้องทำตนเองให้เป็นที่น่าเชื่อถือ มีความซื่อสัตย์ มีวินัยทางการเงิน มีเป้าหมายที่ชัดเจน มีประวัติการชำระหนี้ดี มีความโปร่งใส สำหรับผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการให้แนวคิดที่ว่า ผู้ประกอบการ SMEs จะต้องมีความรู้ในการบริหารการเงิน มีความรู้ในหลักการเงิน การหาแหล่งเงินทุนสามารถหาจากแหล่งอื่น ๆ ที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน เช่น จากคู่ค้า เป็นต้น รวมถึงต้องเริ่มต้นเข้าสู่ระบบที่ถูกต้องทั้งด้านบัญชีและการเงิน สำหรับผู้ประกอบการ SMEs รายใหม่ควรที่จะทำแผนธุรกิจ การเขียนแผนธุรกิจจะทำให้ธนาคารสามารถวิเคราะห์โครงการ ซึ่งสอดคล้องกับ Liang (2007, p.192) ได้วิจัยเรื่อง SMEs development in Singapore of Entrepreneurship infrastructure and SMEs strategies แบ่งกลยุทธ์เป็น 3 ระดับ คือ 1) กลยุทธ์ระดับองค์กร การพัฒนาผู้ประกอบการ และพนักงาน การบริหารธุรกิจให้ดีเยี่ยม การใช้เทคโนโลยี และความรู้ให้มากขึ้นและการออกแบบสำหรับธุรกิจใหม่ให้ได้เปรียบการแข่งขัน 2) กลยุทธ์ระดับกลุ่ม ให้ความสะดวกด้านความร่วมมือกับพันธมิตร ยกระดับกลุ่มบริการภายในประเทศ 3) กลยุทธ์ที่หลากหลาย สนับสนุนความเป็นผู้ประกอบการ ให้การกู่ยืม เพื่อการเจริญเติบโต

สำหรับข้อมูลทั้งด้านเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์และตีความ สรุปผลว่า กลยุทธ์การเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ระบบบัญชี (Accounting) หลักการเงิน (Financing) หลักการธนาคาร (Banking) หลักธรรมาภิบาล (Good governance) โดยเน้นในด้านความถูกต้องและโปร่งใส ซึ่งเมื่อผู้ประกอบการใช้ระบบและหลักการตามที่กล่าวมานี้ ก็สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่ายขึ้น และสามารถต่อยอดธุรกิจให้เติบโตและเข้มแข็งขึ้นในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับ Nakamura (2013, p.2) กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างธุรกิจ SMEs และธุรกิจขนาดใหญ่ รวมถึงปัญหาของ SMEs ในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ประกอบด้วย 1) ขาดความน่าเชื่อถือของข้อมูลทางบัญชีและการเงิน 2) ค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบสูง 3) ความเสี่ยงจากการให้กู้เงินอย่างปลอดภัยด้วยหลักประกัน 4) ความเสี่ยงด้านสินเชื่อสูง

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะในด้านวิชาการ

สำหรับผู้ประกอบการ SMEs ควรจะเพิ่มเติมความรู้ในด้านการบริหารจัดการด้านการเงิน รวมถึงการพัฒนาศักยภาพภายในองค์กรของผู้ประกอบการในทุกๆ ด้าน ซึ่งหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน ธนาคารพาณิชย์ต่างมีหลักสูตรการพัฒนาผู้ประกอบการ SMEs ทั้งรายใหม่และรายเก่า สำหรับด้านธนาคารพาณิชย์ ควรให้ความสำคัญกับผู้ประกอบการขนาดย่อม โดยการผ่อนผันกฎเกณฑ์บางข้อ สำหรับด้านการบริหารความเสี่ยงใน

การวิเคราะห์สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ที่มักจะเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ของเศรษฐกิจ ทำให้ผู้ประกอบการ SMEs ไม่สามารถปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์

สำหรับด้านภาครัฐ ควรจะปรับปรุงหลักสูตรการให้ความรู้กับผู้ประกอบการรายใหม่ โดยจัดทำเป็นความร่วมมือกับธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ โดยเน้นในการให้ความรู้กับผู้ประกอบการ SMEs โดยเฉพาะด้านการบริหารจัดการด้านเงินทุน ด้านสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ควรปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการร่วมทุนให้มีความยืดหยุ่น และเพิ่มสัดส่วนการลงทุนให้มากขึ้น อีกทั้งควรปรับปรุงหลักเกณฑ์การปล่อยสินเชื่อของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) ซึ่งในปัจจุบันส่วนใหญ่จะปล่อยสินเชื่อให้ผู้ประกอบการรายใหญ่วงเงิน 50-100 ล้านบาท ควรที่จะให้ธนาคารพาณิชย์ สนับสนุนเงินทุนแก่ผู้ประกอบการขนาดกลางถึงขนาดใหญ่แทน เพื่อให้ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) มีงบประมาณในการสนับสนุนผู้ประกอบการขนาดย่อมได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

ทำการศึกษาเฉพาะกลุ่มผู้ประกอบการขนาดย่อม โดยเฉพาะกลุ่มผู้ประกอบการรายใหม่ เพื่อวิเคราะห์ถึงผลการวิจัยในครั้งนี้ว่า ผู้ประกอบการ SMEs ได้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ลักษณะการดำเนินงานของผู้ประกอบการ SMEs และเรียนรู้ความรู้ต่าง ๆ มากน้อยเพียงใด ทำการศึกษากลุ่มธนาคารพาณิชย์ในการแก้ไข หรือปรับปรุงขั้นตอนในการวิเคราะห์สินเชื่อให้รวดเร็ว รวมถึงมีความยืดหยุ่นให้กับผู้ประกอบการขนาดย่อมมากน้อยเพียงใด ทำการศึกษารัฐในการปรับเปลี่ยนกฎเกณฑ์ในการสนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs รวมถึงการปรับกฎเกณฑ์ของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) ในการสนับสนุนผู้ประกอบการขนาดย่อมมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรวิทย์ ตันศรี. (2556, พฤศจิกายน - ธันวาคม). **X-Ray การเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME**. ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก http://www.bot.or.th/Thai/EconomicConditions/Thai/Northeast/Research/DocLib_Research/x-ray%20SME%20V-2.pdf.
- เจริญชัย ฉิมเนียม. (2547). **วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง).
- ชื่นจิตร อังวรารวงศ์ และ นงคินี จันทร์จรัส. (2546). **ปัญหาแหล่งเงินทุนของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย**. (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- ธนาคารกสิกรไทย. (2557, มกราคม - กุมภาพันธ์). **ธรรมาภิบาล โครงสร้างและองค์ประกอบของคณะกรรมการธนาคาร**. สืบค้นจาก <http://www.kasikombank.com/TH/Investors/CorporateGovernance/StatementofBusinessConduct/Pages/StatementofBusinessConduct.aspx>
- ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย. (2556, มกราคม - ธันวาคม). **ความเป็นมาธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย**. สืบค้นจาก <http://www.SMEbank.co.th/th/about.php>
- นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ และ ศิลปพร ศรีจันเพชร. (2550). **การสอบบัญชี พิมพ์ครั้งที่ 2**. กรุงเทพฯ: ทีพีเอ็นเพรส.

- เบญจมาศ โคตรหนองบัว, กรวิทย์ ตันศรี และ กฤษปסק จุลเกษม. (2551). **การเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME : กรณีศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.** (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: ธนาคารแห่งประเทศไทย.
- ปฎิมา จีระแพทย์. (2556, ธันวาคม). **สสว. คาดการณ์ปี 2557 SME เติบโต 4.3-4.7.** สืบค้นจาก <http://www.SME.go.th/Lists/EditorInput/DispF.aspx?List=15dca7fb-bf2e-464e-97e5-440321040570&ID=2232>.
- พรรณฎา ชูนิมิตรกุล. (2550, 30 กันยายน). **สินเชื่อ SME เร่งปล่อยให้รัดกุมได้ ถ้าหากใช้ Credit Scoring.** สืบค้นจาก http://www.bus.tu.ac.th/uploadpr/02_Sep11_07_Panpa.ppt
- เพ็ญธิดา พงษ์ธานี. (2554). **เรื่องผลกระทบของการใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินต่อความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและประสิทธิภาพของธุรกิจ SME ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล.** (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต).
- วรชาติ อำไพ (2556, ธันวาคม). **เปลี่ยนวิกฤตให้เป็นโอกาส.** สืบค้นจาก <http://www.stou.ac.th/stouonline/lom/data/sec/Lom6/03-03.html>
- ศิริพร นพวัฒน์พงศ์. (2550). **ปัจจัยที่มีผลต่อการสนับสนุนสินเชื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.** (ดุชนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง).
- สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กระทรวงอุตสาหกรรม. (2550). **นิยาม SME.** สืบค้นจาก <http://www.iSME.or.th/%E0%B8%99%E0%B8%B4%E0%B8%A2%E0%B8%B2%E0%B8%A1-SMEs/>
- สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย. (2546, มกราคม-ธันวาคม). **แม่บทการบัญชี.** สืบค้นจาก <http://www.fap.or.th/index.php?lay=show&ac=article&id=539822186&Ntype=57>
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2554, มกราคม – ธันวาคม). **แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.** สืบค้นจาก <http://www.SME.go.th/Lists/EditorInput/DispF.aspx?List=15dca7fb-bf2e-464e-97e5-440321040570&ID=58>
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2555, มกราคม – ธันวาคม). **แผนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559).** สืบค้นจาก <http://www.SME.go.th/SiteCollectionDocuments/แผนการส่งเสริมSME/03/แผนแม่บทฯ%20ฉบับที่203.pdf>
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2556, มกราคม – ธันวาคม). **การสำรวจภาระหนี้และการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME.** สืบค้นจาก <http://www.manager.co.th/iBizchannel/ViewNews.aspx?NewsID=9560000010853>
- Liang, T. W. (2007). **SME development in Singapore of entrepreneurship infrastructure and SME strategies.** Singapore: Singapore Management University.
- Nakamura, Koji. (2013). **SME financing: Japan's experience.** Tokyo: Financing System Research Division, Bank of Tokyo.
- Nishigushi, Naohiro. (2010). **SMEs in Japan a new growth driver?.** New York: Economist Intelligence Unit.
- Stiglitz, J., & Weiss, A. (1981). Credit rationing in markets with imperfect information. **The American Economic Review**, 71(3), 393-410.
- Takahara, Ichiro. (2010). **SMEs in Japan a new growth driver?.** New York: Economist Intelligence Unit.
- Yamane, T. (1967). **Statistic: An introductory analysis** 2nd ed. New York: Harper and Row.